

General Certificate of Education
June 2004
Advanced Level Examination

MODERN HEBREW
Unit 2 Culture and Society

HEB2

Friday 18 June 2004 1.30 pm to 4.30 pm

In addition to this paper you will require:

- a 12-page answer book.

Time allowed: 3 hours

Instructions

- Use a blue or black ball-point pen.
- Write the information required on the front of your answer book.
- Answer **all** questions in Section 1 and **two** questions from Section 2.
Please note that in Section 2 you are not allowed to answer both questions on the same topic.
- All answers are to be written in **Modern Hebrew**.
- Do all rough work in the answer book. Cross through any work you do not want marked.

Information

- The maximum mark for this paper is **100**.
- Mark allocations are shown in brackets.
- You are reminded of the need for clear presentation.
- The use of dictionaries is **not** permitted in this examination.
- This unit is divided into two sections:
Section 1 – 20 marks
Section 2 – 80 marks

Advice for Section 2

- You are strongly advised to write a plan before beginning each answer.
- To obtain high marks you must give details and facts and express your own opinions /draw your own conclusions. At all times you should explain and justify your answers.

חלק א'

(a) קראו את הקטע הבא וענו בעברית על השאלות הבאות

תולדות צה"ל

לפני הקמת המדינה היו בארץ מספר ארגוני לוחמים והם: "הגנה" "אצ"ל" ו"לח"י". אחרי ההכרזה על הקמת המדינה, פקדה הממשלה הזמנית על פירוק ארגוני הלוחמים האלה. במקומם הקימה צבא אחד, צה"ל, שניבנה על בסיס ארגונים אלה.

המילה צה"ל היא ראשי תיבות של " צבא ההגנה לישראל". צה"ל נוסד ביום ה-26 במאי 1948, באמצע מלחמת העצמאות.

לצה"ל היו קשיים רבים בראשיתו, בגלל שהוא עבר ממצב של אירגוני מתנדבים למצב של צבא רגיל. תוך כדי מלחמה, צה"ל היה צריך להתרגל לשיטות לחימה חדשות ולנשק חדש. על אף הקשיים האלה הפך צה"ל במהירות לצבא חדיש, הודות לניסיונם הצבאי הקודם של רבים מתושבי ארץ ישראל ששרתו במלחמת העולם השנייה ביחידות שונות של הצבא הבריטי.

בגלל מצבה הכלכלי, המדינה הצעירה חייבת להקטין את הוצאות הביטחון שלה, אך מצבה הביטחוני לא איפשר לה להקטין את כוחה הצבאי. לכן עבר צה"ל תקופה של התארגנות מחדשת. רוב הצבא הפך לצבא-מילואים, כלומר, לצבא של אזרחים שגמרו את שרות החובה בצבא, אך הם ניקראים מידי פעם לשירות צבאי נוסף ואימונים נוספים. רק חלק קטן של הצבא הוא צבא סדיר, שמשרתים בו בנים מגיל 18 עד 21, ובנות מגיל 18 עד 20. בנוסף לכך הוקם צבא קבע, המורכב מאנשים שממשיכים לשרת בצבא לאחר שסיימו את שירות החובה שלהם.

צה"ל הפך לחלק בלתי-ניפרד מחיי העם בישראל. בגלל ימי המילואים הרבים, הפכו אזרחי ישראל לחלק טיבעי של הצבא. לכן, איש מילואים נחשב ל"חייל שנמצא בחופשה של אחד-עשר חודשים בשנה".

שאלות

1. איך היה בנוי הכוח הלוחם של ישראל לפני הקמת המדינה, ואיך השתנה אחרי הקמתה? (2 נקודות)
2. מה היו הקשיים שעמדו בפני צה"ל בזמן הקמתו? (2 נקודות)
3. בפני איזו בעיה עמדה המדינה, כשניסתה לבנות את צה"ל? (2 נקודות)
4. מה ההבדל בין צבא-קבע לבין צבא סדיר? (2 נקודות)
5. מה הוא צבא-מילואים? (2 נקודות)

(10 נקודות)

“But we can’t not invite him” said Bella in a tone of someone arguing with herself. After all, such an occasion – his first granddaughter is getting engaged. This is something very special for him, the dream he is always talking about – a large family. I don’t see how we can not invite him. We’ll never forgive ourselves afterwards. Don’t forget, he’s already 82 years old. How many more parties like this will he be able to enjoy? What are we to do? Can we possibly not tell him? Bella looked at her daughter and thought: here she is, already getting rid of him like an unwanted object. She had already forgotten how he raised her, ready to give up his food for her. And all these years, when Bella herself was busy at the factory with her husband, Grandfather – no longer a young man – would take his granddaughter to ballet lessons and art classes and wait for her outside.

Source: Hayuta’s Engagement Party by Savyon Liebrecht published by Loki Books

(10 נקודות)

חלק ב'

בחלק זה עליכם לענות על שתי שאלות.

אפשר לבחור בשאלה מכול נושא 1-6

אין לענות על יותר משאלה אחת בנושא אחד

היקף כול תשובה: 250 מילים

א. נושאים ספרותיים

נושא 1-השואה

1. האם לסופרים שאינם ניצולי שואה יש, לדעתכם, זכות לייצג את הנושא ביצירותיהם? הסבירו את עמדתכם והדגימו מתוך היצירה/היצירות שלמדתם.
2. האם, לדעתכם, אפשר להתייחס ליצירת ספרות על השואה, כאל עדות הסטורית? הסבירו והדגימו מתוך היצירה/היצירות שלמדתם.

(40 נקודות)

נושא 2 - יחיד בחברה

1. מה דעתכם על הטענה הקובעת, שיצירת ספרות היא גם אמירה פוליטית? הסבירו והדגימו מתוך היצירה/היצירות שלמדתם.
2. הדגימו על-פי היצירה/היצירות שלמדתם, איך נבנה ומסתיים מאבק בין שאיפות ורצונות הגיבור, לבין תביעות החברה שבה הוא/היא חיים.

(40 נקודות)

נושא 3 - נשים בספרות

1. האם, לדעתכם, יש לספרות נשים תפקיד חברתי? הסבירו והדגימו מתוך היצירה/היצירות שלמדתם.
2. ביצירות רבות עוברות גיבורות תהליך של התודעות (awareness) לחוסר צדק חברתי, המשנה את חייהן. הסבירו והדגימו מתוך היצירה/היצירות שלמדתם.

(40 נקודות)

Non-Literary Topics

ב. נושאים חוץ-ספרותיים**נושא 4 - איזורים בישראל ותולדותיהם**

1. ישראל היא ארץ של ניגודים. בחרו בשני אזורים המנוגדים זה לזה ותארו אותם. עימדו על השוני הגאוגרפי והדמוגרפי שביניהם
2. מהי העיר האהובה עליך בארץ? הסבר את בחירתך. ספר על הרקע ההיסטורי של העיר, על הגאוגרפיה שלה ועל מקומה בישראל היום.

(40 נקודות)

נושא 5 - קהילות, מסורות ודתות בישראל

1. תאר את בעיות העליה והקליטה של אחת מן הקהילות הבאות:
  - א. הרוסית
  - ב. המרוקאית
  - ג. האתיופית
2. איך נוהגות קהילות/עדות שונות בישראל לשמור על המסורות המיוחדות להן? הדגימו את תשובתכם מתוך העדה/העדות עליה/ עליהן למדתם.

(40 נקודות)

נושא 6 - תולדות מדינת ישראל

1. בחרו באחד מהאישים האלה וספרו כיצד הם השפיעו על הקמתה ואופיה של מדינת ישראל.
  - א. הרצל
  - ב. בן-גוריון
  - ג. א. ד. גורדון
2. נושאים רבים שהעסיקו את מנהיגי מדינת ישראל בשנותיה הראשונות, עדיין ממשיכים להעסיק אותם גם כיום. בחרו באחד מנושאים אלה, תארו את הנושא, והסבירו את בחירתכם.

(40 נקודות)

END OF EXAMINATION

THERE ARE NO QUESTIONS PRINTED ON THIS PAGE

THERE ARE NO QUESTIONS PRINTED ON THIS PAGE